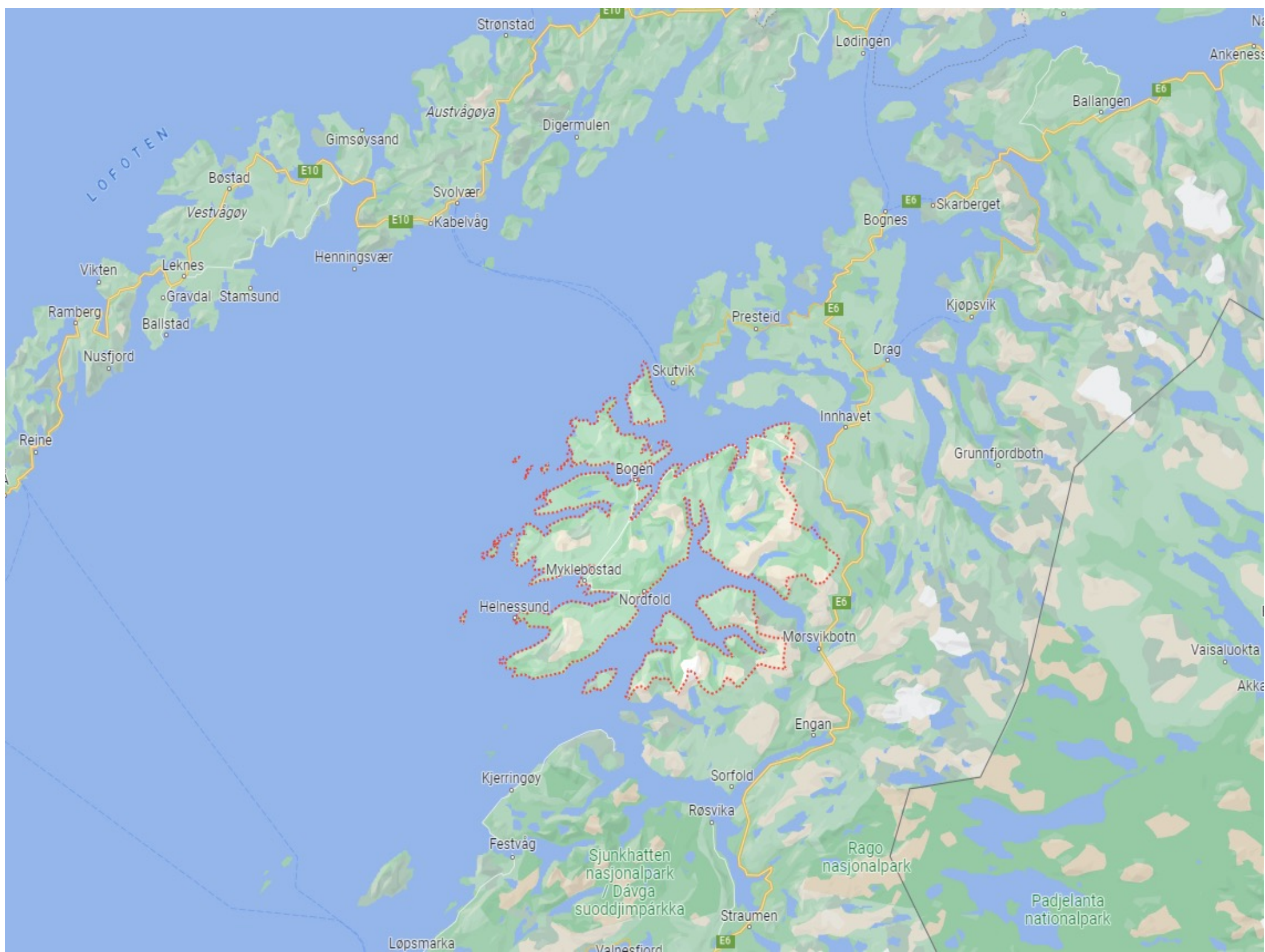

«Ei tjenestejente, to prester og ett spøkelse»

Ingebjørg Aamlid Dalen

Dom: 26. Trinit: Alst tinnist
hinnar conuin: 7. Dóttir Daniels
barni off Steyen, kaldat Johannes, tektes
Kalla Katrina off Steyen, Den Gæddige
Datter, Peder jenssen Siggur, Oluff Sør-
thiesen, tæstir Skottegior.

Dom: 1. advents tinnist
conuin: 3.

D. 3 Decemb: Kar Lijf boddag i Lo-
dingen uer kom ni for phien
fættir unig.

Dom: 2. advents tinnist
conuin: 2.

D. 17. Decemb: boddag i Loddingen
conuin: 2.

Dom: 3. advents uggaa tinnist i
Loddingen conuin: 4.

Dom: 4. advents tinnist Sættir. Dóttir
joens barn paa Lættas kaldat Marite,
Oluff apybiorn? Alinda ibid, Maria jens-
datter Skottegior. Niel Sør-
thiesen B^o

D. 16. Decemb: fættir unig an fættir unig
til sin fættir unig. Peder ualer Niels jens-
datter off Loddingen fættir unig, fættir unig

for sit kære mand, som var skilt a sig
uær, men paa en fættir unig uær
den laant, Alst uærnt det Lættas bærte
i en god behiendelse, og fættir unig til
sin fættir unig for sit fættir unig.

Udtræk af
Anden dag lignaa, conuin: 21.
Wedir dag lignaa, conuin: 41. Copie
uærte Hans Peder sen og kærte
Eriksdatter Hættir unig.
Eriksdatter Alst uærnt Peder
Peder sen B^o and Maria Peder datter
Lættis uærte Peder jenssen Alst
uærte Peder sen B^o.
Kak Alst jenssen og Grimald Alst datter
Hættir unig uærte Lars Larsen B^o
og Oluff Oluffsen Lættir unig.

Die 11. Decemb: boddag i Loddingen
conuin: 50.

Anno 1688.

Niit aerd dag tinnist i Loddingen
conuin: 46.

D. 2 januar: Dóttir unig Zacharia
barn off fættir unig kaldat Hertan,
tektes Niels Sommeruær, Malene
Sørin, jenssen Molon, Christoffer
Sættir, Oluff Sommeruær.

Gårdsnavn	Oppsitter	Sønner	Tjeneste- dreng	Knekt	Husmann
-----------	-----------	--------	--------------------	-------	---------

<p>Stoldmole - 2 yld</p>	<p>Lars Olsson - 5 2 dør -</p>		<p>Lars Johan Lars Lars Johan Lars</p>	<p>Lars Lars</p>	<p>Mads Lars</p>
------------------------------	------------------------------------	--	--	----------------------	----------------------

Saken, kort oppsummert

- Nille Jensdatter ble ansatt på gården Skålvold tidlig på 1670-tallet
- 1673 – angivelig fødte og drepte en sønn, gjemte liket
- 1684 – nye folk på gården som hører «spøkelse»
- 1884 – 1887 spøkelsen går fra å lage lyder rundt på gården til å anklage Nille for spedbarnsdrap

- 16. oktober snakket og anklaget spøkelset Nille for første gang
- 13. november tilstår Nille drapet
- 24. november ble hun dømt
- 16. desember henrettet
- Våren 1688 ga kongen de lokale embetsmennene en kraftig reprimande og innførte kongelig resolusjon.

Hvordan saken påvirket rettssystemet

ARKIV
TROMS

31 Marts. Rescr. (til Statholderen), ang. at i dubieuse Livsfager maa Execution ei skee, førend Kongl. Resolution erlanges †).

Gr. Saasom fornemmes, at en Qvindes=Person i Nordlandene af et Spøgelse skal være angiven, at have myrdet sit Barn, og derefter paagreben, og uden videre Beviislighed eller Dplysning i Sagen, aleneste efter egen Tilstaaelse, at hun bemeldte Ugjerning havde gjort, fra Livet dømt og ereqveret; thi befales,

At Statholderen tilholder Laugmanden, Provsten og Sorenskriveren Kongen om samme Sags Beskaffenhed en udførlig Relation at give, saa og Laugmanden og Sorenskriveren at forklare, hvad Fundament de til saadan deres Dom have havt. Iligemaade haver Statholderen Amtmanden at tilkjendegive, at Kongen ingenlunde er tilfreds med, at han imod Provstens gjorte Protestation og Vice=Statholderens Forbud har ladet Execution skee, førend han det allerunderdanigst havde tilkjendegivet, og Kongens Billie derom fornummet; med alvorlig Befaling, herefter i saadanne dubieuse Tilfælde med Executionen at indeholde, indtil han Kongl. Resolution derom har erlangt.

†) See Rescr. 28 Mai 1735, og Lov ang. Høieste=Ret 12 Sept. 1818 § 28.

Husk på:

- Ting kan dukke opp andre steder enn forventet
- Let flere steder. Selv om hovedinformasjonen er den samme – kan det belyse en sak fra flere sider
- Aldri undervurder en forklaring eller oppsummering
- Et dokument kan forklare eller belyse mer enn du tror – en kvittering kan bli «tuen som velter stort lass»